

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v květnu 2017 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v květnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu¹⁾**.

Průzkum se týkal 955 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 479 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 286 podniků obchodu a 653 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** zhodnotili podnikatelé svou současnou celkovou **ekonomickou situaci** v porovnání s minulým měsícem jako téměř neměnnou. 34,8 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 62,8 % jako uspokojivou a 2,4 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 62,1 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 2,8 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku, oděvů a opravy a instalace strojů a zařízení. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 35,1 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

V porovnání s minulým měsícem se hodnocení současné **celkové i zahraniční poptávky** téměř nezměnilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 87 % tržeb, respondenti se 7,4 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 5,6 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 85,2 % tržeb, jako nízká u respondentů s 8,4 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 6,4 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 85,7 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 6,8 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 7,5 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů s 83,8 % tržeb, u 7,7 % za nízkou a u 8,5 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků se 17,5 % tržeb, poklesla u 7,3 % podniků a u podniků se 75,2 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 19,9 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 7,1 % a neměnnost podniků se 73 % tržeb.

Stav **zásob hotových výrobků** v průmyslových podnicích se v květnu téměř nezměnil. Stav zásob hotových výrobků považovali v období průzkumu respondenti s 92,2 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 5,8% tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 2 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93,9 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se výrazně nezmění. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 15,6 % a zhoršení respondenti s 1,8 % tržeb, beze změny 82,6 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 17,7 % respondentů, u 2 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků s 80,3 % tržeb.

.....
¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 15,3 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 6,1 % a respondenti představující 78,6 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 76,2 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků se 16,8 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 7 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 79 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 15,1 % a se snížením respondenti s 5,9 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 16,6 % tržeb, snížení očekává 6,2 % respondentů a neměnnost 77,2 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 15,9 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 78,8 % za celý soubor a snížení exportu očekává 5,3 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 18,1 % tržeb, pokles respondenti s 6,1 % tržeb a respondenti se 75,8 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 10,9 %, ke změnám nedojde u 84,3 % a snížení dovozu předpokládají podniky s 4,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 12,4 % respondentů zvýšení dovozu, 5,5 % snížení a 82,1 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 83,1 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 12,5 % a nedostatečné u podniků s 4,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 81,2 % tržeb, více než dostatečné u 13,7 % a nedostatečné u 5,1 % respondentů.

Očekávání tempa růstu **výrobní činnosti** pro období příštích tří měsíců jsou sice přibližně stejná jako v dubnu, avšak očekávaný vývoj **zaměstnanosti** je o něco nižší. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 15,6 % tržeb, se snížením počítá 11,7 % respondentů a respondenti se 72,7 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 17,8 % tržeb, neměnný vývoj 74,6 % respondentů a pokles výroby 7,6 % respondentů. Na otázku **zajištění výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 7,9 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 75,3 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 16,8 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 10,1 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 4,2 % tržeb a s neměnností u 85,7 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 11,4 % tržeb, snížit u 4 % tržeb a 84,6 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 16,1 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 8,5 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 92 % počtu respondentů, u 5,5 % selepší a u 2,5 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 48,2 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 9,6 % a snížení 14,4 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 27,8 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se v květnu meziměsíčně velmi mírně snížilo o 0,1 bodu. V meziročním srovnání je saldo stále nižší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

V porovnání s dubnem zhodnotily stavební podniky svou současnou celkovou **ekonomickou situaci** přibližně stejně, **poptávka** po stavebních pracích se zvýšila. V květnu hodnotilo 34,6 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 58,8 % jako uspokojivou a 6,6 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 33 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 18,8 % respondentů a u ostatních (se 48,2 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti se 54 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 39,8 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší a 6,2 % za vyšší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 9,8 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** nejsou optimistická, oba ukazatele v meziměsíčním srovnání poklesly. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů s 65,8 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 23,1 % stavebních prací a zhoršení se 11,1 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 27,4 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 12,8 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 59,8 % respondentů.

Ve výhledu příštích tří měsíců podnikatelé ve stavebnictví očekávají spíše pokles tempa růstu **stavební činnosti** a také úrovně **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 31,9 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 16,2 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky se 51,9 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 72,7 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 11,4 % respondentů a snížení 15,9 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 82,7 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 68,2 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 7,6 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 4,1 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 9,7 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 27,7 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 8,1 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 8,8 % své produkce, neměnnost u 90 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 1,2 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 20,8 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 13,6 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 46,6 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 7,9 % a snížení 12,6 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 32,9 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) v květnu meziměsíčně pokleslo o 1,5 bodu. Meziročně se ovšem saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví po dlouhé době dostalo na vyšší úroveň.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

Současnou celkovou **ekonomickou situaci** zhodnotili zástupci podniků hůře, než tomu bylo za minulý měsíc. Jako dobrou hodnotilo v květnu **ekonomickou situaci** svého podniku 46,3 % respondentů, 49,1 % jako odpovídající sezóně a 4,6 % jako špatnou. Zásoby zboží se téměř nezměnily. Současný **stav zásob** hodnotilo 94 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 5,6 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 13 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 85 % tržeb a s 2 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 81 % respondentů, 18,2 % očekává růst a 0,8 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 92,1 % tržeb, 0,4 % předpokládá pokles a 7,5 % respondentů očekává růst.

Obchodní podniky ve výhledu vývoje **ekonomické situace** v příštích **třech i šesti měsících** očekávají neměnný vývoj. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 27,8 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, se 69,7 % žádné změny nepředpokládají a 2,5 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) v květnu meziměsíčně pokleslo o 2 body. V porovnání s květnem loňského roku je saldo indikátoru důvěry v odvětví obchodu o něco nižší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Podnikatelé ve službách zhodnotili svou současnou celkovou ekonomickou situaci v porovnání s dubnem přibližně stejně. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 64 % respondentů jako dobrou, 34,5 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 1,5 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** v květnu se nezměnilo, stejně tak její očekávání pro příští tři měsíce. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 28,1 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 70,3 % respondentů a 1,6 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 90,3 % respondentů, růst cen 5,7% respondentů a 4 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 14 % respondentů, neměnnost 61 % a růst počtu zaměstnanců 25 % respondentů. Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se nezměnila, pro období příštích **šesti měsíců** jsou očekávání optimističtější.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se v květnu meziměsíčně nezměnilo. V meziročním srovnání je vyšší.